

בבית המשפט העליון

ע"א 3168/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערערת: שרון שפורר

נגד

המשיבים: 1. לשכת עורכי הדין בישראל
2. אפי נוה

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בהרצליה מיום
12.4.2018 בת.א 71274-01-17 אשר ניתן על ידי כבוד
השופט ג' הס

בשם המערער: עו"ד יהונתן י' קלינגר

בשם המשיבים: עו"ד רונן בוך

פסק-דין

זהו ערעור על החלטת בית משפט השלום בהרצליה (השופט ג' הס), מיום
12.4.2018 בת"א 71274-01-17, לפסול עצמו מלדון בעניינה של המערערת.

1. המשיבים – לשכת עורכי הדין והעומד בראשה – הגישו תביעה לבית משפט
השלום בהרצליה נגד המערערת לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 בסכום של
כמיליון ש"ח. ביום 5.3.2017 הורה בית המשפט על קביעת ההליך לישיבת קדם
משפט, וכמו כן ציין "לשם הגילוי הנאות" כי לפני כ-17 שנים עבד כשכיר במשרד
ביחד עם עורכת דין שעשויה להידרש להעיד בהליך, וכי מאז ועד היום אין לו כל קשר
לעדה פוטנציאלית זו. ביום 12.4.2018 – לאחר שהצדדים הודיעו כי הליך גישור
שהתקיים ביניהם כשל ובטרם התקיים בתיק הליך הוכחות – החליט בית המשפט
מיוזמתו ומבלי שקדמה כל בקשה מטעם הצדדים כדלקמן:

"עקב שינוי שארע לאחרונה נוצרה למותב זה מניעות
מלדון במחלוקות נשוא תיק זה.
בנסיבות אלו, אני נאלץ לפסול את עצמי מלדון בתיק.

המזכירות תעביר את התיק לכב' סגנית הנשיא, השופטת לימור רייך, אשר תקבע את המותב שיידון בתיק".

ביום 15.4.2018 הוסיף וקבע בית המשפט קמא כך:

"בהמשך להחלטה מיום 12.4.18 במסגרתה פסלתי את עצמי מלדון בתיק זה ועל מנת להסיר ספק אבהיר, כי המניעות המפורטת בהחלטה, נוצרה בשל שינוי נסיבות שארע לאחרונה, במסגרתו הצטרפה בת זוגי, עו"ד שרון לובצקי הס, כשותפה במשרד עורכי הדין עמית, פולק, מטלון ושות', אשר לחלק משותפיו קשרי חברות עם התובע 2.

בנסיבות אלו, ולו רק מטעמי נראות, סברתי לנכון כי אין מקום שאמשיך לדון בתיק זה".

ביום 24.4.2018, לאחר שהמערערת הודיעה על כוונתה לערער לבית משפט זה על ההחלטות הנ"ל, הורתה סגנית נשיא בית משפט השלום בהרצליה, השופטת ל' רייך, כי ההחלטה על ניתובו של התיק למותב אחר תתקבל לאחר הכרעה בערעור דנן, וביום 14.5.2018 קבע השופט ג' הס כי החלטה בבקשת המשיבים לתיקון כתב התביעה תתקבל גם כן לאחר ההכרעה בערעור.

2. מכאן הערעור שלפניי. לטענת המערערת, אין די בחברותם האישית של חלק משותפיה של בת זוגו של המותב עם המשיב 2 כדי להקים עילת פסלות. לדבריה, היה על בית המשפט להציג את העניין לבעלי הדין ולשאול אותם אם יש לדעתם מניעות להמשך ישיבתו בדין. המערערת מטעימה כי בהחלטת בית המשפט נקבע רף יחסים חדש שיש בו כדי להצביע על קיומו של חשש ממשי למשוא פנים, באופן הסותר החלטות של בית משפט זה.

3. המשיבים מותירים את ההכרעה בערעור לשיקול דעתו של בית המשפט. לצד האמור, הם מבקשים להוסיף כי מאחורי הגשת הערעור דנן עומדת כוונה פסולה מצד המערערת "לנצל את בית המשפט העליון ולרתום אותו למערכה שהיא מנהלת כנגד עו"ד נוה", וכי יש ליתן משקל לעובדה שטרם החל הליך הוכחות בתיק. לבסוף, המבקשים מדגישים כי מדובר בפסילה עצמית של המותב – על כל המשתמע מכך.

4. לאחר שעיינתי בערעור על נספחיו ובתשובה לו, באתי לידי מסקנה כי יש לקבלו ולהורות כי הדיון בהליך יתקיים בפני השופט ג' הס. המבחן הכללי בהחלטה על

פסילת שופט מלשבת בדין הוא זה הקבוע בסעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. היינו, מקום בו מתקיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב. סעיף 77א(1א)(1) מוסיף וקובע כי שופט לא יישב בדין – בין היתר – מקום בו קיימת "קרבה ממשית" בינו ובין אחד הצדדים להליך. בפסיקה נקבע כי אין די בעצם ההיכרות או הקרבה של השופט לאחד הצדדים להליך כדי להביא לפסילת המותב, ויש להצביע על "קרבה ממשית" המבססת חשש ממשי למשוא פנים. קרבה כאמור נבחנת בהתאם לנסיבותיו הפרטניות של המקרה, בשים לב לאופי ההיכרות וטיב היחסים, מסגרתה, משכה ומידת קרבתה לנושא הסכסוך הנדון בפני המותב (ע"א 7573/08 פלונית נ' פלונית, פסקה 10 (18.12.2008); ע"א 6332/05 ולדהורן נ' נרקיס, פסקה 11 (24.11.2005)).

5. ככל שב"פסילה עצמית" עסקינן נקודת המוצא היא כי החלטה כזו אינה ניתנת כעניין שבשגרה ועל כן, יש ליתן משקל רב לתחושתו הסובייקטיבית של השופט שקיבל אותה (ע"א 1520/11 עטון נ' טופר, פסקה 5 (21.3.2011); ע"א 6204/96 גל עזר נ' גולדבליט, פ"ד נ(2) 745, 747 (1996)). משכך, לא בנקל יתערב בית משפט זה בהחלטתו של שופט שהחליט מיוזמתו שלו לפסול עצמו מלדון בהליך (ע"א 5197/10 שירותי בריאות כללית נ' ריקמן, פסקה 5 (16.8.2010) (להלן: עניין ריקמן)). ואולם, עניין של מה בכך אינו יכול להקים עילת פסלות בהינתן העקרון הבסיסי שעליו אנו אמונים כשופטים ולפיו הזכות לשבת בדין משמיעה לנו גם את החובה לעשות כן (ע"פ 1683/09 ניר נ' ועד מחוז ת"א – לשכת עוה"ד (22.6.2009)). כן ראו: מאיר שמגר "על פסלות שופט – בעקבות ידיד תרתי משמע" גבורות לשמעון אגרנט 87, 109 (1987)). וכבר נפסק כי מקום שבו פוסל עצמו שופט מלדון בתיק בלא עילה מספקת, נפגעים הגינות המשפט ואמון הציבור בו (ע"פ 9189/11 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (25.12.2011); ע"א 4160/96 שחר נ' מושנוב, פסקה 8 (27.9.1996)).

6. בנסיבות המקרה דנן, האיזון בין השיקולים השונים מוביל להשקפתי אל המסקנה כי אין כל מניעה לכך שההליך ימשיך להתנהל בפני המותב שהחל לדון בו, שכן התשתית העובדתית בהחלטת המותב רחוקה מלבסס עילת פסלות. דומה שכך סוברים גם המשיבים שהותירו את ההכרעה בערעור לשיקול דעת בית המשפט. לא שוכנעתי כי מתקיימות במקרה דנן נסיבות המצדיקות באופן אובייקטיבי את פסילת השופט לפי המבחנים שנקבעו לעניין זה בפסיקה. העובדה שבת זוגו של המותב עובדת כשותפה במשרד שבו אחדים מן השותפים מקיימים קשרי חברות עם המשיב 2, אין די בה כדי להצביע ולו מבחינת מראית פני הדברים על חשש המצדיק את פסילת המותב. כבר נפסק כי קשר עקיף של בן משפחת המותב לאחד הצדדים להליך, אינו מקים

כשלעצמו עילה אוטומטית לפסילת המותב (עניין ריקמן, פסקה 6; ע"א 1314/99 גלברט נ' גלברט, פסקה 4 (20.4.1999)). דברים אלה יפים לענייננו בבחינת קל וחומר שכן לא נטען כלל שבת זוגו של המותב מקיימת קשר כלשהו, אף לא קשר עקיף, עם המשיב 2 או שיש לה קשר כלשהו לסכסוך הנדון בפני המותב או למי מהצדדים המעורבים בו. משאלה הם פני הדברים, איני סבורה שיש מניעה לכך שההליך ימשיך להתנהל בפני השופט ג' הס.

הערעור מתקבל, איפוא. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ח בסיון התשע"ח (11.6.2018).

ה נ ש י א ה